

Astronomski mladinski raziskovalni tabor Evropa 2009

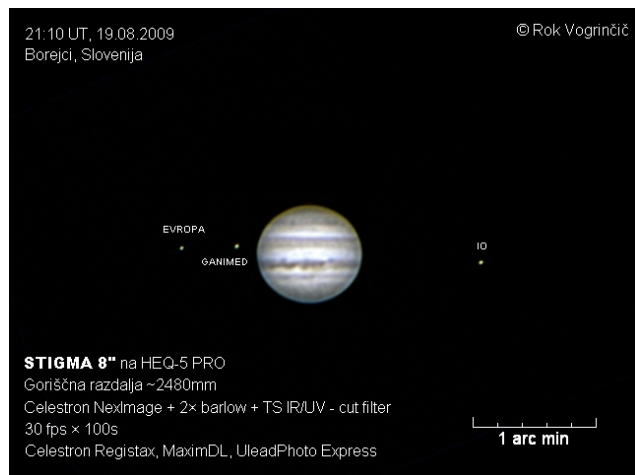
32. zaporednega Astronomskega mladinskega raziskovalnega tabora, ki je potekal na Astronomskem observatoriju Javornik od 17.7. do 25.7., se je udeležilo 17 mladih ljubiteljev astronomije. Med udeleženci je bilo največ dijakov (11), Opazna je bila tudi udeležba osnovnošolcev iz 8. in 9. razreda (5), in ena študentka. Dnevni potek dela je bil podoben kot vsa leta nazaj. Za izvedbo projekta smo uporabili lastno opremo in inštrumente.

Imeli smo 3 skupine: osnove astronomije – vodja Rok Vidmar, Osončje – vodja Stane Slavec in skupino za astrofiziko z astrofotografijo – vodja Borut Jurčič Zlobec. Izvedene naloge: solarna konstanta, zorni kot Sonca, določitev geografske širine kraja opazovanja, krater Vega, fotografiranje Jupitra in določitev mase Jupitra. Izšolali smo 1 mentorja za astronomske taborce.

V času tabora smo imeli 5 zanimivih predavanj. Predavatelji so bili: Rok Vidmar, Borut Jurčič Zlobec, Nikolaj Štritof in Iztok Bončina. Obiskali smo amaterski astronomski observatorij Črni vrh nad Idrijo, kjer nam je ljubiteljski astronom Stane Matičič razkazal delovanje robotiziranega 60 cm astronomskega teleskopa, predstavil njihovo raziskovalno delo in dosežke v lanskem in letošnjem letu (odkritje kometa-Matičič, eksplozijo supernove).

Projekt so financirali: MŠŠ, ZTKS kot partner in MOL.

Stane Slavec

Objekti globoko v vesolju oktobra

Oktobra opolnoči kulminirata ozvezdji Kita in Rib, tema pa traja že več kot devet ur. Ko se znoči, so poletna ozvezdja še vedno na nebu, do jutra pa vzidejo zimska.

Spet se odpre pogled mimo galaktične ravnine, to pot južno od nje. Zato v Ribah ugledamo galaksijo NGC 628 (M 74), v Kitu pa NGC 1068* (M 77). Obe vidimo z vrha, obe sta magnitude 10,5, kar pomeni, da imata majhno površinsko svetlost in zato lahko predstavljata za opazovalca trd oreh. Vendar pa se da galaksijo v Kitu, ker je na videz manjša, opaziti tudi z opazovališč, ki so svetlobno onesnažena.

Spiralna galaksija NGC 1068 (M 77) v Kitu je 60 milijonov svetlobnih let daleč, svetlejši del, bogat z mladimi zvezdami, ima premer 120, šibkejši, v katerem močno prevladujejo starejše zvezde, pa 170 tisoč svetlobnih let. Svetlejši del ima maso 27 milijard sonc, celotna galaksija pa bilijon. Iz jedra bežijo plini s hitrostjo nekaj sto kilometrov na sekundo in oddajajo spektrum, ki spominja na tistega, ki ga oddajajo planetarne meglice, kar to galaksijo uvršča med Seifertove galaksije. Jedro je močan vir radijskega in infrardečega sevanja, kar si lahko razlagamo s tem, da tam deluje majhen kvazar.

Galaksija NGC 628 (M 74) v Ribah ima na videz zelo majhno jedro: v majhnih daljnogledih se komaj loči od zvezde, a že objektiv premera 10 cm v ugodnih razmerah daje slutiti spiralno strukturo, s 40 cm pa v jasno videni spiralni strukturi lepo vidimo vzle svetlejših svezd in zvezdne oblake v tej galaksiji. V resnici je 55 milijonov svetlobnih let daleč in ima premer 95 tisoč svetlobnih let. Jedro je majhno, a svetlo, sama galaksija pa imo lepo simetrično siralno zgradbo.

Rok Vidmar

V A B I L O

Vabimo vas na mesečni sestanek, ki bo v torek 15. 09. 2009 ob 18^h v predavalnici F3 Fakultete za matematiko in fiziko, Jadranska 19, v Ljubljani. V primeru lepega vremena si bomo po sestanku pogledali, katere objekte lahko opazujemo z malim društvenim teleskopom. Glavni del sestanka bo predavanje:

O življenju zunaj Zemlje

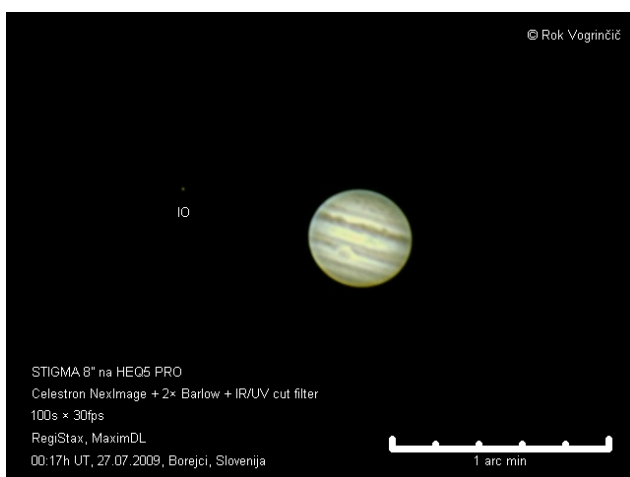
dokumentarni film

Dokumentarec je v angleškem jeziku s slovenskimi podnapisi.

Vabljeni!

Bernard Ženko

Dodatne informacije o tem in preteklih predavanjih najdete na <http://www.adj.si>.

E-poštni seznam slo-astro

Slovenski amaterski astronomi komuniciramo tudi preko poštnega seznama ("mailing liste") **slo-astro**, kjer si izmenjujemo prispevke vseh vrst: opozorila o zanimivih astronomskih dogodkih in prireditvah, vabila na opazovanja, poročila o opazovanjih, vprašanja, ponudbo rabljene opreme itd. Prijavi se lahko vsak, dodatne informacije in prijave na <http://www.adj.si/slo-astro>. Trenutno ima lista 122 članov.

Aram Karalič

Efemeride oktober 2009

(Efemeride si lahko ogledate tudi v reviji Življenje in tehnika.)

datum	Sonce		Luna		čas
	vzhod	zahod	vzhod	zahod	
01.10.	07:00	18:42	17:18	03:55	CEST
05.10.	07:06	18:34	18:39	08:28	CEST
10.10.	07:12	18:25	22:41	14:07	CEST
15.10.	07:19	18:16	03:54	16:39	CEST
20.10.	07:26	18:07	10:09	18:53	CEST
25.10.	06:33	16:59	13:13	22:31	CET
30.10.	06:40	16:51	14:58	02:52	CET

Urška Pajer

Objavite prispevek!

Mesečnik potrebuje prispevke. Zato pozivam vse, ki želite kaj objaviti, da mi po elektronski pošti pošljete svoj prispevek. Prispevki so lahko raznovrstni: poročilo o opazovanju, slika, risba, zanimiva astronomska novica, predstavitev domačega observatorija ali teleskopa, skratka – karkoli astronomskega.

Aram Karalič

Javorniški Mesečnik izdaja Astronomsko društvo Javornik, Ljubljana / ISSN 1581-1379 / urednik Aram Karalič / izhaja v prvi polovici meseca / prejemajo ga brezplačno vsi člani Astronomskega društva Javornik / prispevke pošljite na naslov jam@adj.si / **ROK ZA ODDAJO PRISPEVKOV JE 7. DAN V MESECU** / prispevkov praviloma ne lektoriramo / stavljeno v L^AT_EXu